

**DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT**

Norges Forskningsråd
Postboks 564
1327 Lysaker

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:

14/8259 -

07.03.2019

Statsbudsjettet 2019 – Tildelingsbrev nr. 1 fra Utenriksdepartementet

1 Innledning

Vi viser til Prop. 1 S (2018-2019) og budsjett for 2019 som Stortinget behandlet og vedtok 13.12.2018.

Utenriksdepartementet stiller i dette tildelingsbrevet 136 670 000 kroner til rådighet for Norges forskningsråd for 2019.

Vi viser i tillegg til tildelingsbrevet som Kunnskapsdepartementet (KD) sender som etatsstyrende departement.

2 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd
Regjeringen har vedtatt følgende mål for Norges forskningsråds virksomhet:

1. Økt vitenskapelig kvalitet
2. Økt verdiskaping i næringslivet
3. Møte store samfunnsutfordringer
4. Et velfungerende forskningssystem
5. God rådgivning.

Det vises til tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet som etatsstyrende departement for nærmere omtale av mål, strategiske områder og styringsinformasjon.

Utover det som er omtalt i dette brevet, stiller departementet gjennom Financial Mechanism Office (FMO) i Brussel midler til rådighet for Forskningsrådet for

gjennomføring av bilaterale program om forskningssamarbeid finansiert av EØS-midler. Forskningsrådet er giverlands programpartner (Donor Programme Partner) for forskningsprogrammer i Polen, Romania, Tsjekkia, de tre baltiske land (felles-baltisk forskningsprogram) og Portugal. Forskningsrådet bidrar i arbeidet med konkretisering og implementering av de nye forskningsprogrammene. Forskningsrådets rolle og oppgaver som programpartner fremgår av rammeavtalen mellom FMO og Forskningsrådet.

Det vises også til eget tildelingsbrev fra Norad til Forskningsrådet, som vil gi finansiering og føringer for operasjonalisering av NORGLOBAL-2, GLOBVAC og VISJON 2030.

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra Utenriksdepartementet

Utenriksdepartementets tildelinger til Forskningsrådet skal i særlig grad bidra til måloppnåelse under Mål 1 Økt vitenskapelig kvalitet og Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer. Mål 2 Økt verdiskaping i næringslivet er også relevant for enkelte av programmene.

Utenriksdepartementet har et sektoransvar for fagområder knyttet til utenriks- og utviklingspolitikken, samt deler av sikkerhetspolitikken. Investeringene skal styrke forskning som bidrar til kunnskap om og innsikt i globale utfordringer og gir bærekraftige løsninger i utviklingsland, knyttet til den globale innsatsen for å nå FN's bærekraftsmål. Det forventes at forskningen er utfordringsbasert og konsentreres om geografiske og tematiske områder som er særlig relevante for norsk utenriks- og utviklingspolitikk.

Dette inkluderer blant annet nordområdene, Arktis og Russland, miljøvennlig teknologi, Europaforskning, Asiaforskning og prioritert tematikk innen utviklingsforskning, ref pkt 3. Departementets investeringer i forskning skal bidra til en offentlig sektor som utnytter forskning i fornyelsesarbeidet i sine sektorer.

2.2 Styringsinformasjon

Vi viser til KDs etatsstyringsbrev punkt 3 som omtaler styringsinformasjon for målene som er felles for alle departementene.

3 Budsjetttildelinger og fullmakter for 2019

For 2019 stiller departementet følgende beløp til rådighet for Norges forskningsråd:

Aktivitet, periode, referanser	Budsjett kap.post	Flerårig ramme	Tildeling 2019
Forsknings- og kompetansesenter for petroleumsvirksomhet i nordområdene og Arktis, 2013-2020 (PETROSENTER) (UD-ref. NOR-13/0019)	118.70	32 500 000	0
The High North and Russia – NORRUSS+ (UD-ref. QZA-17/0186) Nordområdene og Arktis (2017-2021)	118.70.21.1	80 000 000	16 000 000
The High North and Russia – NORRUSS+ (UD-ref. RUS-17/0024) Russlandsforskning (2017-2021)	118.70.12.2	45 000 000	9 000 000
The High North and Russia – NORRUSS+ (UD-ref. UKR-17/0017) Forskningssamarbeid med Ukraina, Georgia og Moldova (2017-2019)	159.71.21.1	12 000 000	4 000 000
Tredje fase i OECDs arbeid med The Ocean Economy	163.71		1 500 000
Strategisk instituttsamarbeid (2019-2022)	161.71	32 000 000	8 000 000
Asia i endring 2019-2023	161.71	100 000 000	20 000 000
Europa i endring – fase 3, 2018-2022 (UD-ref. NOR-18/0001)	118.74	52 500 000	10 608 000
India-programmet, 2010-2019 (UD-ref. IND-10/0027)	161.71	200 000 000	19 000 000
Kina-programmet, 2018-2027 (UD-ref. CHN-09/020)	161.71	190 000 000	19 000 000
India: Samarbeid med Forskningsrådet 2011-2019(UD-ref. IND-11/044)	161.72	44 000 000	312 000
India: Samarbeid med Forskningsrådet 2017-2021 (UD-ref. IND-15/0007)	161.72	100 000 000	25 000 000
Sør-Afrikaprogrammet SANOCEAN (UD-ref RSA-16/0005)	163.71		4 250 000
Totalt			

Midlene utbetales i to terminer, tentativt i mars og september. Utbetalingene fra kapitelpost 161.72 og 163.71 (India og Sør-Afrika) vil skje fra ambassadene til Forskningsrådet. Resten vil utbetales samlet fra departementet.

De midler som stilles til disposisjon for Forskningsrådet skal utnyttes effektivt og målrettet. Forskningsrådet gis fullmakt til å omfordele midler mellom programmer og virkemidler innenfor bevilgningen på en post, så lenge man sikrer måloppnåelse på lengre sikt. Grunner til omdisponeringer kan være forsinkelser i programstart eller dårlig søkning ved en bestemt utlysning. Avvik fra spesifikke føringer i tildelingsbrevet skal alltid tas opp med bevilgende departement. Behov for vesentlige omdisponeringer skal også tas opp med departementet.

Tildelingen fra kapittelposter på bistandsbudsjettet (03) skal kun brukes på tiltak som kan godkjennes som ODA i henhold til OECD/DAC. I dette tildelingsbrevet gjelder dette kap.post 159.71, 161.71, 161.72 og 163.71.

3.1 Budsjettmessige føringer

Forsknings- og kompetansesenter for petroleumsvirksomhet i nordområdene og Arktis (PETROSENTER)

Det vises til tildelingsbrev nr 2 for 2018 hvor Forskningsrådet ble tildelt tilleggsmidler for perioden 2018-2021. Hele summen for perioden ble tildelt for fordeling iht behov innenfor Forskningsrådets vanlige rutiner. Midlene går til senteret for forskning om utfordringene for petroleumsvirksomhet i arktiske strøk. Formålet er å bygge opp et forskningsmiljø av høy kvalitet som er relevant for oljenæringen i nord og i arktiske strøk.

Program for Nordområdene/Arktis, Russland og Eurasia

Det tildeles midler til programmet NORRUSS+. I tillegg å være rettet mot Nordområdene/Arktis og Russland, inkluderer programmet midler fra bistandsbudsjettet til forskning om og forskningssamarbeid med Ukraina, Georgia og Moldova.

1. Nordområdene og Arktis

I tråd med programdokumentet for NORRUSS+, er formålet å styrke forskningsbasert kunnskap om geopolitiske og utenrikspolitiske fagområder som er relevante for Nordområdene og Arktis. I tillegg forskning på sikkerhets- og utenrikspolitikk, legges det særlig vekt på, miljø- og naturressursforvaltning, næringsvirksomhet og sosial utvikling, samt forskning på utfordringer og muligheter knyttet til hav. Innsatsen skal produsere kunnskap av høy kvalitet, og styrke relevante norske forskningsmiljøer.

2. Russland

I tråd med programdokumentet for NORRUSS+, er formålet å utvikle en langsiktig strategisk ekspertise om Russland i Norge, både hva gjelder situasjonen innenriks i Russland og Russlands relasjoner til andre land. Det legges særlig vekt på kunnskap om landets politiske-, samfunnsmessige- og økonomiske utvikling. Innsatsen skal produsere kunnskap av høy kvalitet, og styrke relevante norske forskningsmiljøer.

3. Utvikling i Ukraina, Georgia og Moldova

I tråd med programdokumentet for NORRUSS+, er formålet er å produsere kunnskap av høy kvalitet som kan styrke utviklingen i de tre landene og å styrke landenes egen forskningskapasitet. Samtidig skal programmet styrke forskningssamarbeid mellom norske forskningsmiljøer og partnere, og styrke norsk forskning på utvalgte utviklingsområder i de tre landene. Det legges særlig vekt på forskning om landenes hovedutfordringer knyttet til innen- og utenrikspolitikken.

OECDs arbeid med The ocean economy: Preparing the innovation of tomorrow
OECD vil i 2019 starte arbeidet med en tredje fase av prosjektet knyttet til The Ocean Economy. Norske myndigheter har tidligere støttet første og andre fase av prosjektet som har resultert i rapporten *The Ocean Economy in 2030* og den kommende rapporten *Rethinking Innovation for a Sustainable Ocean Economy*. Utforming, koordinering og gjennomføring av den tredje fasen av arbeidet vil bli gjennomført av OECD Ocean Economy Group. En styringsgruppe bestående av representanter for institusjonene og organisasjonene som støtter prosjektet skal levere strategisk veiledning og ekspertrådgivning.

Det tildeles støtte til tredje fase av prosjektet blant annet for å få en bedre måling av havøkonomien, både i form av havindustrienes aktiviteter og i form av naturlige ressurser og økosystemtjenester, samt kunnskap om utviklingen i nye innovasjonsnettverk, den sosioøkonomiske verdien av offentlig finansiert havobservasjon og aspekter ved havøkonomien i utviklingsland.

NOK 1,0 mill. skal være direkte tilskudd til prosjektet fordelt over 2 år, mens NOK 0,5 mill. skal brukes til å engasjere norske miljøer i workshops, utforming av underlagsmateriale, samt dekning av noe administrative kostnader i Forskningsrådet. Forskningsrådet bes om å følge opp de norske interessene i prosjektet, herunder å delta i styringsgruppen. Nærings- og fiskeridepartementet vil være det faglige kontaktpunktet for Forskningsrådet i oppfølgingen av prosjektet.

Strategisk instituttsamarbeid

Evalueringen av de samfunnsvitenskapelige instituttene viste at instituttene som arbeider med utenriks- og utviklingspolitikk holder meget høy forskningsmessig kvalitet. Samtidig ga evalueringen anbefalinger om mer kontakt og tettere dialog mellom de aktuelle instituttene og de politiske aktørene på området. Dette var også omtalt i NIFU-studien *Pathways to global impact*.

UD er opptatt av at de relevante instituttene skal få styrket mulighetene til å produsere FoU innenfor sentrale målsettinger og prioriteringer som fremgår av Forskningsstrategi for utenriksstjenesten og Norad (2017-2024), samt å tilrettelegge for mer dialog og kontakt mellom instituttene forskere og fagspesialister i UD og Norad, slik at mer av kunnskapen kan tas i bruk i politikktutvikling og gjennomføring av konkrete tiltak.

Forskningsrådet har i 2018 levert et forslag til Utenriksdepartementet om hvordan konseptet *strategisk instituttsamarbeid (SIS)* kan gjennomføres med de fire aktuelle instituttene.

Forskningsrådet bes gjøre det kjent for de aktuelle instituttene at de har mulighet til å søke Forskningsrådet om SIS-midler, som fordeles ut fra antall forskerårsverk ved instituttene. Formålet med bevilgningen er Utenriksdepartementet, Norad og eventuelt

andre aktører innenfor utviklingspolitikk skal få mer systematisk og jevnlig tilgang til FoU-basert kunnskap de fire instituttene besitter på utvalgte relevante fagområder.

- Hvert enkelt institutt er deretter ansvarlig for å innlede dialog med UD og Forskningsrådet om etablering av prosjekter innenfor dette målområdet.
- Gjennom dialogen identifiseres prosjektets mål, omfang og plan for gjennomføring.
- Prosjektbeskrivelser som inneholder formål, resultatmål og budsjett sendes Forskningsrådet og UD innen en fastsatt frist.
- Forskningsrådet inviterer UD og instituttene til et møte for å diskutere prosjektforslagene.
- Basert på diskusjonen kan instituttene revidere prosjektbeskrivelsene, eventuelt inngå i samarbeid mellom instituttene.
- De reviderte prosjektbeskrivelsene sendes Forskningsrådet og UD innen en ny fastsatt frist.
- Basert på prosjektenes relevans for departementet står UD for den formelle godkjenningen av hvilke prosjekter som skal finansieres.

Europa i endring – fase 3

Utenriksdepartementet samlet støtten til Europaforskning i ett program f.o.m. 2018. I tråd med programdokumentet skal programmet fremme europarelatert forskning av høy kvalitet som gir ny innsikt og styrker kunnskapsgrunnlaget for politisk handling.

Europa i endring omfatter følgende fem hovedtema;

- Drivkrefter, utviklingstrekk og utfordringer i Europas/EUs politiske utvikling
- Økonomisk utvikling, det indre marked og global konkurranse
- Verdigrunnlag under press
- EUs utenriks- og sikkerhetspolitikk. Europas rolle i verden.
- Klima og energiutfordringer, det grønne skiftet

Kriteriene for tildelingen presiseres nærmere i utlysningstekstene som ble publisert ultimo 2017.

Departementet er innforstått med at Europa i endring og NORRUSS+ vil bli innlemmet som separate delaktiviteter med videreføring av de tematiske prioriteringene i det nye programmet for forskning på Internasjonale relasjoner, utenrikspolitikk og norske interesser (UTENRIKS). Dette programmet med sine delaktiviteter har ingen definert slutt i tråd med Forskningsrådets nye policy, men av forvaltningsmessige grunner gis det i dette tildelingsbrevet en tentativ finansiering i perioder som vist i tabellen over - avhengig av Stortingets bevilgning.

Asia i endring

Økt kunnskap om forhold i asiatiske land og regioner er et satsingsområde i forskningsstrategien for utenriktjenesten og Norad (2017-2024). Gjennom 2018 har Forskningsrådet, i samarbeid med norske forskningsmiljøer og utenriktjenesten, utviklet et programdokument for en slik satsing. *Asia i endring* blir en delaktivitet under forskningsprogrammet UTENRIKS, som finansieres dels med midler fra bistandsbudsjettet (03).

Hovedmålet er å bidra til at det bygges norsk forskningskompetanse på et høyt internasjonalt nivå langs et bredere spekter av temaer som speiler et Asia i rask endring, hva dette betyr globalt og ikke minst hvilke konsekvenser det har for Norge. Forskningsprosjektenes kvalitet samt relevans for den nasjonale og internasjonale forskningsfronten vil være avgjørende.

Satsingen har videre som målsetning å:

- styrke og videreutvikle Asia-forskningen i Norge
- produsere forskning av høy kvalitet, relevant for beslutningstakere i forvaltning, næringsliv, organisasjonsliv og arbeidsliv
- fremme forskning som er basert i kilder på originalspråk fra de forskjellige landene og regionene i Asia, og som systematisk utvikler nye former for tverrfaglig samarbeid mellom humaniora, jus, samfunnsvitenskaper og naturvitenskaper
- utvikle langsiktig samarbeid mellom norske forskere, asiatiske forskere og asiaforskere i andre land
- skape arenaer for forskerrekuttering og internasjonalt forskningssamarbeid
- legge til rette for løpende kontakt mellom forskere og brukere av forskningen

Programmet skal ha åpne, brede utlysninger innen følgende fem temaområder:

- Maktforskyvning, fred og konflikt
- Multilaterale institusjoner og internasjonale regimer under press
- Økonomisk vekst og global konkurranse
- Ressurser og klima
- Styresett, sosial og politisk endring

India-programmet

Hovedformålet er å fremme forskningssamarbeid mellom Norge og India samt norsk forskning om India, i tråd med India-strategien (2018), Panoramastrategien fra 2015 og Forskningsrådets veikart for India-samarbeid. Dette betyr særlig satsing på forskning og forskningssamarbeid om hav, klima-, miljø- og energispørsmål. I tillegg kommer spørsmål om global helse, økonomiske spørsmål og generelle samfunnsspørsmål. En god kobling mellom forskning, høyere utdanning og innovasjon/næringsliv er viktig

Midlene til India-programmet kommer bl.a. fra posten for faglig samarbeid på bistandsbudsjettet, og det må derfor sikres at sluttmottagernes oppfølgingsrutiner er i henhold til kravene for kontroll med bruken av slike midler.

CHINOR – Forskningsprogram for samarbeid med Kina

En ny fase av Kina-programmet (Chinor) ble iverksatt i 2018. Modellen forutsetter utlysninger i andre forskningsprogrammer, rettet mot de prioriterte temaene. Felles utlysninger med kinesiske finansieringspartnere tilstrebes for å sikre samtidig finansiering av både de norske og kinesiske prosjektbidragene. Det legges opp til å delta i nordiske og europeisk arenaer for Kina-samarbeid innenfor programmet.

CHINOR skal bidra til å løse store, globale utfordringer, fokusert mot Kinas bidrag til FNs bærekraftsmål – innenfor rammen av OECDs regelverk for bruk av ODA-midler. Videre skal programmet bygge kunnskap om Kina, og Kinas rolle i Asia og globalt, og levere på Utenriksdepartementets sektorpolitiske prioriteringer. CHINOR skal bidra til å sikre høy kvalitet i denne forskningen, og bidra til å legge grunnlaget for fremtidens forskningssamarbeid med Kina.

SANOCEAN

Et nytt flerårig program om forskningssamarbeid mellom Norge og Sør-Afrika som etterfølger det tidligere SANCOOP-programmet ble etablert i 2018. Det nye SANOCEAN-programmet skal støtte forskning som bidrar til bærekraftig forvaltning av naturressurser i Sør-Afrika, herunder innenfor havbruk og havforvaltning (blå økonomi), miljø (med vekt på hav og marin forurensing), klimaendringer og bærekraftig energi. Forskningssamarbeidet baseres på et programdokument (rammeavtale) som norske og sørafrikanske myndigheter står sammen om, og som beskriver nærmere rollefordeling og forvaltningsrutiner. Midler til det sørafrikanske forskningsrådet (National Research Foundation, NRF) under SANOCEAN-programmet vil kanaliseres via en separat tilskuddsavtale mellom NRF og ambassaden i Pretoria.

4 Felles post for virksomhetskostnader

Virksomhetskostnadene over kap. 285 post 55 skal dekke alle kostnader til drift av Forskningsrådets virksomhet, dvs. alle kostnader som ikke er FoU-midler som skal fordeles videre. Unntaket er nasjonale fag-, tema- og institusjonsevalueringer som fortsatt vil bli finansiert gjennom FoU midlene fra det enkelte departement.

Finansiering av forskning, overordnet forskningspolitisk og sektorpolitisk rådgivning skal være de oppgavene som fortsatt skal ha høyest prioritet, jf. Forskningsrådets vedtekter. Utenriksdepartementet viser til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrer for nærmere beskrivelse av hvilke tjenester som Forskningsrådet skal

ivareta for departementene innenfor rammen av midlene på posten for virksomhetskostnader.

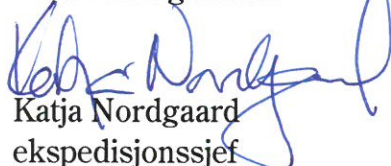
5 Rapportering

Utenriksdepartementet ber om at sektoransvaret legges til grunn for rapporteringen. Sektoransvaret er utdypet i punkt 2.1 i dette tildelingsbrevet. Rapporteringen på bruk av midlene skal skje i tråd med struktur og forventninger til innhold i årsrapport for de departementsvise rapportene.

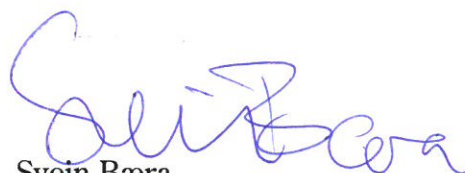
6 Planlagte styringsmøter

Departementet vil avholde et styringsmøte i juni 2019 med utgangspunkt i årsrapport 2018, Forskningsrådets vedtatte budsjett 2019, samt Forskningsrådets budsjettforslag for 2020. Det vil videre bli avholdt et styringsmøte i desember 2019. Departementet vil komme tilbake til dagsorden og dato for møtene på et senere tidspunkt.

Med vennlig hilsen

Katja Nordgaard
ekspedisjonssjef

Svein Bæra
fagdirektør for forskning